

Kertomus Lyytin ja Kustaan elämästä, rakkaudesta,
yksinäisyydestä ja vanhuudesta

SUOMEN
EVANKELIS-LUTERILAISEN
KIRKON

KATEKISMUS

Hyväksytty Suomen kymmene-
toista vartionalaisessa kirkollis-
kokouksessa vuonna 1918

v. 1903 ja 1923 hyväksytyt Kristin-
oppikirjat saadaan tältäkin kättä
tällä kirjalla olevan Kristinopin nimellä

JOHDANTO

Joskus silloin sotien jälkeen 1940 loppupuolella elelee Lyyti ja Kustaa pienellä vuokratilalla vaatimattomissa oloissa pienen pienessä mökissään. Tarina on hyvin lähellä totuutta. Suomen laajoilla saloilla eleli niihin aikoihin tällaisia pariskuntia ja heidän elämänsä oli varsin niukkaa. Suomalaisella jääräpäisyydellä, vaiko sisukkuudeksiko sitä pitäisi kutsua, kukin torppari tai syytinkiläinen maksoi isoon taloon tai kartanoon taksvärkkiä tai tekivät sovittua syytinkiä. Torpassa sai olla tai asustaa määrääjän tai vain silloin, jos syytingit tai taksvärkkityöt oli tehty ajallaan. Jollei näin ollut, silloin kartanon herra saattoi tyylysti sanoa irti taksvärkintekijän ja tämä sai lähteä matkoihinsa nyytteineen ja nyssyköineen, perheineen ja lapsineen. Kuinka monta tällaista tarinaa on ajan myötä kadonnut. Kokonaisia kyliä on kadonnut ja autioitunut. Siihen aikaan pienin asuinyhdyskunta oli kylä.

Kirkonkylä oli jo siitä suurempi ja kuvaan kuului, että kirkonkylässä oli tietenkin kirkko, kaupat ja kunnantalo. Kirkonkylästä saattoi tulla kauppala, mutta sitten piti kulkea rautatie, jos vielä kaupungiksi paikkakuntaa kunnanisät havittelivat, piti kunnan talous olla hyvin hoidettu ja vauraus piti näkyä. Kaupungin johtajan virka oli jo hyvin arvostettu, taitaa olla näinäkin päivinä. Suurempia alueita olivat aikoinaan pitäjät, jotka muodostuivat uhripitojen paikoiksi ja suurien juhlien pitämiseen.

Pitäjä on käytetty erilaisten hallinnollisten ja kirkollisten yhteisöjen nimenä 1800 luvulle asti. Pitäjä on kansan suussa kuitenkin säilynyt käsite, jota vielä tänäkin päivänä saatetaan kuulla, vaikka se on virallisesti poistettu käytöstä. Kirkkopitäjät ja hallintopitäjät lakkautettiin vuonna 1865 ja niiden tilalle perustettiin kunnat.

Kunnat ja kuntahallinnot toimivat edelleen ja vain kuntien yhdistäminen saattaa muuttaa hallintoaluetta. Niihin aikoihin, kun Lyyti ja Kustaa elelivät, oli pienet kyläyhteisöt ja kirkonkylä se, jossa hoideltiin yhteisiä asioita. Kuka kertoisi Lyytin ja Kustaan tarinaa? Olisiko enää ketään, joka osaisi sitä kertoa. Mutta kuvitelkaamme elävämme tuota aikaa. Kirjoituksen tarkoituksena on tuoda vielä kerran mieliin nämä sisukkaat pikkutorpparit, joiden elämä oli yksinkertaista, mutta niukkuudesta huolimatta he osasivat elää elämäänsä niiden pienten onnen hetkien tuoman ilon varassa.

Lea Niskala